WASHINGTON

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 54. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го БЕРЕЗНЯ 1950. No. 54. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 8, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

БЕЗРОБІТТЯ НАЙБІЛЬШЕ ЗА ДЕВЯТЬ РОКІВ

Вашингтон, 6 березня. — У місяці лютім зросло безробіття до цифри 4,684,000, тобто було найвищим від серпня 1941 р. За твердженням департаменту торгівлі, воно було на 204,000 вище ніж у січні. Тут не зараховані люди, які вийшли на страйк. Зріст безробітних в лютім приписують випускникам зі шкіл, які покінчили школу з кінцем січня. У серпні 1941 р. кількість безробітних виносила 5,620,000.

ОДНІ ВУГЛЕКОПИ ПРИ РОБОТІ, ДРУГІ НЕВДОВОЛЕНІ.

Вашингтон. — Головна сила шахтярів мякого вугілля, яких кількість виносить 370,000, повернулася до праці після підписання контракту юнією з продуцентами. Ледви наладнано справу цих вуглекопів, а вже заявив предсідник майнерської юнії Джан Л. Луїс, що він тепер береться до наладнання відносин серед шахтярів твердого вугілля. Вони почали переговори з власниками копалень з кінцем минулого року і 6 грудня відбули останню конференцію в Ню Йорку. Луїс виявив, що він перенесе переговори з Ню Йорку до Вашингтону. За практикою в минулому, шахтярі твердого вугілля дістають підвишку платні без великих торгів після наладнання платень при м'якім вугіллі.

УРЯДОВІ КОЛА ЗАНЕПОКОЄНІ ПЕРЕМОГОЮ ЛУЇСА.

В урядових колах слідне невдовілля несподіваною вигрою Луїса. Вони вказують на приклади з передвоєнних часів у Франції й Італії, де перемога робітничих організацій над змаганням уряду причинилася до ослаблення уряду, а це в свою чергу причинилося до зросту сили диктаторських елементів серед робітників. Те саме слідно й в Америці. Хоч Луїс і його прибічники говорять про послух для закону, то на ділі вони ведуть агітацію проти послуху для права й ослаблюють повагу уряду.

ПОМИНКИ ПО МАСАРИКОВІ.

Ню Йорк. — Основника Чехо-Словацької республіки, Томаса Г. Масарика, помянули у понеділок у Домі Вудро Вилсона, при 45 Іст 65 вулиці з нагоди сторіччя його народин. Поминки відбулися під авспіціями Фундації Вудров Вилсона, Інституту Масарика й організації Вільної Европи. Промови на честь Масарика виголосили д-р Гері Гідеонс, президент Бруклин Каледжу й д-р Джеймс Т. Шотвелл, президент Фундації Карнегі для Міжнародного Миру. — Інститут Масарика був заложений в 1937 р. для попирування демократичних ідей небіжчика. Інститут теж адмініструє стипендіями для американців чеського й словацького роду, а від часу комуністичного перевороту в Чехії дав фінансову допомогу для 81 втікачів — діпістів.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДЕ ДО ФЛОРИДИ.

Після наладнання вугіллятого спору президент не передбачує більших турбот і тому поїде на тритижневий відпочинок на Флориді. Він виберется до Кій Вест яхтом Вилємсбург і приїде туди 16 березня. З ним поїде теж дехто з його найближчого оточення.

ЛУЇС І АВТОМОБІЛЕВІ РОБІТНИКИ.

Джан Л. Луїс поріс у силу після перемоги в спорі за підвишку платні для своєї юнії. Це була важка справа, бо перемога за підвишку в інших родах продукції була переможно тільки назверх. Тепер Луїс звернув свою увагу на страйк юнії автомобілевих робітників у підприємстві Крайслера, який триває вже сім тижнів. Він запропонував мільйон долярів позички для автомобілевої юнії, щоб вона могла видержати в страйку. Він надіється, що інші юнії підуть за його прикладом.

УРЯД РОЗДАЄ ДАРОМ МОЛОКО ДЛЯ ДОБРОДІЙНИХ УСТАНОВ.

Вашингтон. — Федеральний уряд поширює свою добродійну діяльність, яка опирається на фармерських субсидіях. Крім бараболь, які уряд призбирав через закупно від фармерів, має теж уряд великі запаси яєць і молока. Ці продукти можуть тепер діставати приватні добродійні установи даром для прохарчування убогих. Урядовці кажуть, що тепер накопичено в урядових сховках 121,000,000 „сушеного" молока і 72,000,000 порошкованих яєць. Досі роздано для прилюдних добродійних установ біля мільйона фунтів таких яєць. Щоб не майбутнє вминути подібної втрати, уряд призначує кількість земель для плекання рільничих продуктів, які мають бути закуплені від фармерів на випадок надвишки. Є це згідне з новим проєктом Вренникна в справі субсидій.

ФОРД УСТАНОВЛЯЄ ОКРЕМУ ДОБРОДІЙНУ АГЕНЦІЮ.

Дітройт, Миш. — Генрі Форд II, предсідник Форд Мотор Компані, оприлюднює заложення добродійної корпорації для роздачі фондів на добродійні цілі. Фонди походять з дарів підприємства. Генрі Форд каже, що він робить це як прохивний громадянин. Він здавна призначує великі гроші на освіту, виховання, на хворих, шпиталі, розвиток відсталих передмість в Дірборн та Дітройті. Цей фонд є зовсім окремий від фондів які дає Форд на наукові досліди.

СЛІДСТВО НАД ФУКСОМ У НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк. — Спеціяльна федеральна Велика Лава присяжних суддів, яка прослідкує діяння комуністів, почала допити свідків, які знають про відвідини в Америці д-ра Клавса Фукса, британського науковця, який тепер засуджений за шпигунство в користь Совєтів. Нова федеральна Велика Лава прийшла на місце тої лави, яка розслідкувала справу Гісса і дванадцяти провідних комуністів. Фукс приїздив до Злучених Держав як висланець Великобританії до співпраці над винаходом атомової бомби.

ПАЛАТА УХВАЛИЛА ПРИЙНЯТИ ГАВАЇ ЯК СТЕЙТ ДО АМЕРИКАНСЬКОЇ УНІЇ

Вашингтон, 6 березня. — Законопроект, який має на меті допустити острови Гаваї на Тихому океані як черговий стейт до Північно-Американської Унії, перейшов у повній палаті репрезентантів, одначе це було тільки пробне голосування, без зарекордування кількости голосів. Тому прийде ще до нового голосування з усіми формальностями, щоб опісля можна було переслати законопроект до сенату.

Подібний законопроект уже був ухвалений в палаті 30 червня 1947 р. одначе сенат Злучених Держав не взяв його під наради. У дискусії в палаті над теперішнім законопроєктом пригадував делегат з Гаваїв, Джозеф Р. Фарінгтон, що Америка обіцяла признати Гаваям право стейту ще в 1898 р., коли ця територія була прилучена до Америки на підставі договору. Конгресмен Юджін Е. Кокс з Джорджії остерігав палату, що Гаваї це територія, над якою владу має Гері Бриджес, голова юнії докових робітників на Західному побережжі й тому Америка буде мати турботи.

Минулої пятниці палата ухвалила 186 голосами проти 146 допустити Аляску як стейт до Федеральної Унії. Коли б сенат ухвалив оба законопроєкти, тоді число стейтів зросло б до 50.

УМОВА ДЛЯ ПІДНЕСЕННЯ ЖИТТЄВОЇ СТОПИ У КАРІБСЬКІЙ ОКОЛИЇ

Вашингтон. — Франція, Голяндія, Великобританія й Злучені Держави підписали програму для піднесення життєвого стандарту на території Карібського моря. Умова, підписана згаданими державами, передбачує покращання туристичного руху, встановлення осторог перед бурevями, зменшення нерешкод для торговельного руху, розвиток транспортації між поодинокими територіями, усунення вирізнювання підчас подорожи для різних рас і признання стипендій для студентів.

СЕН. ТАЙДИНГС ЗА СВІТОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДЛЯ РОЗБРОЄННЯ

Сен. Милард Тайдінгс візвав сенат, щоб ухвалив резолюцію з домаганням, до Обєдинених Держав скликати міжнародну конференцію для розброєння і для зменшення таким чином загрози третьої війни. Предявлення Тайдингса є тільки іншою формою такого домагання. Недавно він вийшов з пропозицією, щоб президент Злучених Держав скликав таку конференцію.

ВАЖЛИВА ВОДНО-ЕЛЕКТРИЧНА СТАНЦІЯ В БРАЗИЛІЇ

Асесіта, Бразилії. — Завдяки американській допомозі викінчено тут пять кілометрів (біля три американські милі) тунелів попід гори для побудови великої водноелектричної станції у статі Мінас Жераїс, який вважають за найбагатший в мінерали бразилійський стат. Вода для пущення в рух електрівні буде йти частинно рікою Пірасіаба, яка є допливом ріки Ріо Досе. Її околицю називають Бразилійською Руршиною.

ПАПА БЛАГОСЛОВИТЬ 600 АМЕРИКАНСЬКИХ ПАЛОМНИКІВ

Рим, 7 березня. Папа Пій XII. відбув вчора найбільшу в цьому Святому Році масову приватну авдієнцію, прийнявши та поблагословивши представлених йому особисто кардиналом Спелменом 600 американських паломників. Для них Папа відправив теж окрему Службу Божу у величавій каплиці свого палацу. Авдієнція тривала поверх дві години, бо Папа говорив кілька слів до кожного паломника вручаючи йому медаль.

БРИТАНІЯ ЗБІЛЬШУЄ ВИДАТКИ НА ОБОРОНУ

Лондон, 7 березня. В біжучому бюджетовому році Британія видасть на оборонні цілі 20,000,000 фунтів стерлінґів більше, з огляду на її зобов'язання в рямках Атлантійського Пакту та Брюсельського військового союзу. Загальна сума на оборону в новому бюджетовому проекті виносить 780,000 000 фунтів стерлінґів (понад 2,184,000,000 долярів).

НОВА СУДОВА КОМЕДІЯ В БОЛГАРІЇ

Лондон, 7. березня. — Совєтська і болгарська пресові агенції повідомили, що вчора почався перед комуно - болгарським судом в Софії новий процес проти Михайла Шіпкова, колишнього перекладчика в американській амбасаді, та чотирьох інших підсудних, обвинувачених в шпигунстві в користь Злучених Держав. Всі підсудні мали „признатися" до вини, обвинувачуючи рівночасно місцеве американське дипломатичне представництво, з уповноваженим міністром Доналдом Гітом на чолі, домагання відкликання якого з боку болгарського уряду привело до зірвання американсько-болгарських дипломатичних стосунків. Михайло Шіпков вже був один раз раніше арештований і після того він передав американському посольству великий меморіял про фізичні і моральні тортури, якими болгарські чекісти вимушують від арештованих потрібні їм зізнання. Цей документ був минулої неділі опублікований департаментом стейту у Вашинґтоні. Шіпков тепер на суді все це заперечує, твердить, що з ним „поводилися дуже добре". Він зізнав, що він пів року укривався в американському посольстві в Софії і опісля американський представник допомагав йому при намаганій втечі до Туреччини.

ФРАНЦІЯ ЗАПРОПОНУВАЛА ТРИ-ДЕРЖАВНУ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Париж, 7 березня. Французький міністер закордонних справ, Роберт Шуман, заявив вчора, що пропонована конференція міністрів закордонних справ трьох західних великодержав мала б на меті обговорити не тільки справи спільної політики на Далекому Сході, зокрема в Індокитаї, але теж можливість остаточного закінчення воєнного стану з Німеччиною та підписання з нею сепаратного мирового договору. Він додав, що опісля конференція могла б обмірковувати справу ще одної конференції чотирьох великодержав, з участю міністра закордонних справ Совєтського Союзу. Шуман твердив, що конференцію трьох великодержавних міністрів запропонувала Франція вже „кілька тижнів тому", та що ця пропозиція „здається, була скрізь радо прийнята", хоча досі під цим оглядом ще не винесено конкретних рішень. Можливість, час і місце такої конференції буде тепер предметом нарад між Шуманом і британським секретарем закордонних справ, Ернестом Бевином, під час їх зустрічі цього тижня в Лондоні, з нагоди відвідин французького президента Оріола в короля Юрія.

КОМУНІСТИЧНА ПОЛЬЩА ЗАХОПЛЮЄ ЦЕРКОВНІ ЗЕМЕЛЬНІ ПОСІЛОСТІ

Варшава, 7 березня. Комуно- польський премієр Циранкевіч вчора повідомив, що жертвою нової большевицької „земельної реформи" впадуть насамперед більші церковні земельні посілості. Уряд вже приготовив законопроєкт, який передбачує конфіскату всіх церковних посілостей, що переходять 100 гектарів. З його дальших тверджень виходить недвозначно, що Польща приготовляє рівночасно і „реформу" Церкви, подібно як це вже переведено в Чехословаччині.

ГОЛАНДІЯ ПЕРЕРВАЛА ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ З ЧЕХІЄЮ

Гаага, 7 березня. Голандський уряд рішив перервати дальші переговори з Чехословаччиною в справі торговельного договору, з огляду на арешт і суд в Празі голандського купця Йоганнеса Луверса. Заарештований „признався" до „шпигунства", обвинувачуючи рівночасно дипломатичних голандських представників в Празі. Голадський уряд в двох протестаційних нотах не тільки рішучо відкинув всі комуно-чеські обвинувачення, але й гостро запротестував проти того роду практики у відношенні до її громадянина та її представництва.

ДОПОВІДЬ В. ЧАПЛЕНКА В Л.М.КЛЮБІ

Стараниям Спілки Письменників в наступний четвер, 8-го березня, відбудеться в Л.М. Клюбі при 101 Евеню „А" в год. 7:30 черговий літературний вечір, на якому відомий наш письменник і літературознавець Василь Чапленко виголосить доповідь про „Нашу літературу і нашого читача". В найближчу неділю з ініціятиви і силами Л.М.Клюбу буде влаштоване Шевченківське Свято, про що повідомляється окремо в оголошенях.

ВНУТРІШНЬО-ПОЛІТИЧНА РОЗГРИВКА ПРИ ВІДКРИТТІ ПАРЛЯМЕНТУ В АНГЛІЇ

КОРОЛЬ ВІДЧИТАВ ЛЕЙБУРИСТСЬКУ ПРОГРАМУ; КОНСЕРВАТИВНИЙ ВИКЛИК ЛЕЙБУРИСТАМ В СПРАВІ НАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ІНДУСТРІЇ.

Лондон, 7 березня. — Король Юрій відкрив вчора з традиційною парадою нововибраний британський парлямент, відчитуючи з престолу приготовану йому лейбуристським урядом нову програму для політики країни на найближчий час. Вже на цій першій сесії дійшло до внутрішньо - політичної розгривки між лейбуристами, що цим разом мають більшість тільки сімох голосів в парляменті, та опозиційними консерватистами, як ці останні намагалися „здемаскувати" лейбуристський уряд. Король в лейбуристському престольному посланні не підніс проблеми дальшої націоналізації, як це заповідалося в передвиборчій лейбуристській кампанії. Але консерватисти скористали з нагоди і їх представник, Ентоні Іден, зробив виклик лейбуристському урядові, від якого не було відповіти. Він поставив пряме запитання, що задумує уряд робити з ухваленим попереднім парляментом, в якому лейбуристи мали ще велику більшість, законом про націоналізацію заліза і сталі. Премієр Етлі відповів, що цей закон є на порядку уряду, який повинен здійснити всі ухвали парляменту. Проте, він не згадав коли й як уряд задумує цей закон переводити в життя. Рівночасно інформується, що головну опозиційну промову має виголосити сьогодні Винстон Чорчил, пропонуючи два доповнення до престольної лейбуристської програми, одне проти націоналізації стальної індустрії і друге з докором урядові за безпорядність в мешканевих труднощах в місті і на селі. З малою тільки більшістю в парляменті лейбористському урядові доведеться дуже важко давати собі раду з агресивністю консервативної опозиції.

ЛІВІ ВИБОРЧІ НЕСПОДІВАНКИ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 7 березня. — Дальші підрахунки голосів зі загальних недільних виборів в Греції виявляють несподівану перемогу Національно-Прогресивного Союзу ген. Плястіраса, лівого відламу Ліберальної партії. Підрахунки голосів ще не закінчені і пройде ще кілька днів заки буде відомий кінцевий вислід виборів, загальний образ яких може основно змінитися. Дотеперішній вислід є такий: Національно-Прогресивний Союз — 355,000 голосів; Ліберали — 324,000; Популісти — 306,000; Республіканський Фронт Соціялістів — 218,000; Демократичні Соціялісти — 217,000 голосів. Невідомий ще вислід голосування в багатьох сільських районах та в армії. З дотеперішнього висліду передбачується можливість перемоги одної з перших трьох партій, хоча жадна з них не матиме абсолютної більшости. Лідерами цих трьох партій та евентуальними кандидатами на премієрів є популіст Констанин Цальдаріс, лібeрал Софоклес Венізельос та прогресист ген. Плястірас.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ЗНОВУ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАЯВИ ДОВІР'Я.

Париж, 7 березня. — Премієр Бідо перервав вчора комуністичні намагання саботувати голосування Національної Асамблеї над законом проти комуністичних саботажів краєвої оборони, та видвигнув домагання заяви довір'я для уряду. Згідно з постановами французької конституції таке голосування може відбутися після одного дня перерви, отже воно опиниться на порядку завтра. З перебігу дотеперішніх нарад в справі згаданого закону проти саботків виходило недвозначно, що уряд має парляментарну більшість.

ПОЛЯКИ ВИКИДАЮТЬ НІМЦІВ; ЗАХІДНІ АЛЯНТИ НЕ ПРИЙМАЮТЬ.

Бонн, 7 березня.— Західні аліянти вчора відмовилися прийняти зі сходу один потяг, навантажений двома сотнями німців, що їх поляки викинули зі замешканих ними досі територій. Зі західних кол інформують, що Польща хоче позбутися з прилучених до неї німецьких територій ще около четверть мільйона німців, тоді, як західні аліянти погодилися прийняти тільки 25,000 тих, що мають в Західній Німеччині рідню, яка ними заопікувалася б.

НОВА АКЦІЯ ЗА РОЗБУДОВУ НІМЕЦЬКОЇ ПОТУГИ.

Бонн, Німеччина, 7 березня. — Не зважаючи на осторогу західних аліянтів, що припинення програми розбірки німецьких фабрик не повинно творити „вихідну базу" для домагань дальших концесій, західно-німецький уряд почав широку кампанію, домагаючись дальших скасувань обмежень для німецької індустрії. Канцлер д-р Аденауер вже мав кілька разів конферувати на цю тему зі західними високими комісарами й уряд приготовляє тепер в цій же справі основний меморіял, мотивуючи свої домагання загально-европейськими потребами.

ЗАПОВІДАЮТЬ ФРАНЦУЗЬКО-ІТАЛІЙСЬКИЙ МИТНИЙ СОЮЗ.

Рим, 7 березня. — В столиці Італії від десятьох днів перебуває французька господарська комісія, студіюючи дальші можливості розбудови торговельно - господарських стосунків між обома країнами. Франція та Італія мають вже під цим оглядом цілий ряд договорів, а ціллю дальших розмов є підготовка митного союзу, можливість якого заповідається вже в недалекій майбутності.

ЮГОСЛАВІЯ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ОБОРОНИ.

Београд, 7 березня. — Член Політбюра югославської комуністичної партії, Моша Піяде, твердив вчора в своїй передвиборчій промові, що Югославія мусить тепер концентрувати свої зусилля на підготовку до „оборони своєї незалежности". До такої ж підготовки він закликав всіх громадян.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

100-РІЧЧЯ УРОДИН МАСАРИКА

Для Томи Масарика Злучені Держави були другою батьківщиною .Так тут звикли глядіти на цього великого сина чеського народу і вже те одно заставляло американців ставитись до нього завжди з глибоким сентиментом та специяльною увагою, що дасться завважити і тепер, коли приходиться святкувати 100-річні роковини його уродин (7. березня). На ці свята призначено цілий тиждень. Як пише Ню Йорк Таймс, у цьому тижні треба присвятити більше уваги тому, що треба нам робити, щоб створена великим мислителем і державним мужем Чехословаччина могла стати знов вільною. Якраз цій обставині хотіли б і ми присвятити кілька слів.

З Томою Масариком, як теж з представниками інших поневолених націй в Европі, розмовляли в 1918 році на цій землі теж і американські українці, коли заблисла надія на визволення тих народів. Теж і до українського народу повинно було відноситись проголошене тоді президентом Вилсоном право на самовизначення, тим більше, що він це право здійснив спочатку в Києві, а потім у Львові. Але повстання Чехословаччини благословив тоді в Вашингтоні секретар стейту Ленсинґ своєю декляраціею з 29. травня 1918 р., а в Лондоні працювали для цеї справи Викгем Стід та Р. В. Сетон-Вотсон, привязуючи до Чехословаччини чи Польщі, як чинників міжнародної рівноваги в Европі, надто велику вагу, а нехтуючи майже цілковито Україною, що була для них надалі нероздільною частиною одної Росії.

Наслідки тих політичних орієнтацій сьогодні очевидні. Тому дійсно є над чим думати в столітні роковини уродин Масарика, особливо, як це підкресляє Ню Йорк Таймс, як хочеться повзяти постанови, щоб Чехословаччина була знов вільною і незалежною. Бо ж цей самий часопис, що тепер накликує американців до задуми, ніколи не передбачував такого кінця Чехословаччини Масарика. Для нього ще не так давно Едвард Бенеш, наступник Масарика, був прикладом найідеальнішого й найрозумнішого державного керманича-демократа. А трагедію в Яні Масарику, сині Томи Масарика, добачив цей часопис щойно тоді, як цей закінчив трагічно своє життя. Що ті люди думали і робили як політики, коли орієнтувались довгий час на Москву, цього довго в Ню Йорк Таймс не завважувано, до цього довго не прикладувано ніякої ваги. Виходило б, що часопис навіть не припускав, щоб такі „реальні політики", демократи й вихованці реаліста Томи Масарика могли помилятись.

Тома Масарик мав відвагу виступити вже у своїй молодости навіть проти „національних святощів", коли виказував, що Короледворський рукопис, що мав бути одним з найстарших національних памяток чеської культури, був фальсифікатом, підробленням старих документів. Масарик знаменито обстоював у видаваній при кінці першої світової війни „Новій Европі", чому треба знищити і поділити „облудну, скорумповану, імперіялістичну та мілітаристичну" Австрію. Проте, хоч як глибоко вистудіював Масарик царську Росію й знав недомагання царського абсолютизму краще ніж хто другий, повної небезпеки, яку несе червона Росія його власній батьківщині та цілій Европі, а то й світові, він таки не добачував, хоч історія підсовєтської України могла бути доброю вчителькою для людини, що шукала всюди правди. Проте Тома Масарик був і остане великою людиною, глибоко гуманною і моральною, у світі й серед нас.

Дебати над світовим урядом

Після одобрення президентом Труманом думки виробляти страшну у своїх наслідках водневу бомбу, дасться відчуту приспішення змагання створити один світовий уряд, під контролю якого підлягали б усі країни світу.

Два практичні мислителі зясували свої думки у цій справі в формі дебати: „За" і „Проти". За — є Корд Мейер, предсідник організації Обєднані Федералісти Світу; проти — є Тамес Дж. Гемилтон, головний кореспондент щоденника Ню Йорк Таймс для звітів з Обєднаних Держав. Понижче зіставлені в скороченні аргументи обох тих знавців політичних відносин.

*

1. Аргумент „За": Створення світового уряду є найменшою ціною миру під теперішню пору. Давнішими часами війна не загрожувала усьому людству, то ще можна було її толерувати. Крім того були прийняті людством засади, яких усі придержувалися ради вдержання цивілізації. Тепер науковці винайшли зброю, яка грозить знищенням людства, бо проти неї нема оборони. Як довго Америка тільки сама була в посіданні атомової зброї, так довго можна було думати, що вона відстрашить противників від війни. З хвилиною, коли Росія винайшла для себе атомову зброю, війна неминуча. Навіть резиґнація з наших особистих вольностей на користь воєнних приготувань не спинить війни, бо ривалізація призведе до зудару. Не можна погодитися з думкою, що треба піддатися цілковито під світову диктатуру; уже сам такий заклик стане притокою до війни.

Щоб врятувати національні культури й зберегти економічні різниці, на це треба світового уряду. За спільною згодою всіх країн можна буде втримати мир і створити уряд для контролі діянь кожної країни проти миру. Всі нації можуть піддатися під один закон для обмеження зброї, а гроші, уживані тепер на зброєння, призначити на піднесення життєвого стандарду.

При визначуванні кількости делегатів для кожної країни треба взяти під увагу комбінацію різних чинників. У першу чергу населення країни, дальше продукції і якости продукції.

Коли раз прийдуть люди до заключення, що війни не треба, тоді всі зусилля будуть звернені на наладнання відносин і на розвязування важливих питань для співжиття. Якщо цілий світ обєднається, тоді й Росія зрозуміє, що вона не може бути відокремлена і приступить до світової федерації.

2. Аргументи „Проти": Хто обзнайомлений з агендами Обєднаних Держав, той зрозуміє, що під теперішню пору не можна думати про створення світового уряду. Причина така, що О.Д. як колись Ліга Націй є організацією суверенних держав і ні один з 50 членів О.Д. не має наміру резиґнувати з своїх прав поза те, на що згодилися в Чартері у Сан Франсиско. Правдою є, що деякі держави можуть згодитися на сфедералізовання О.Д., одначе поступ з обєднанням стейтів у Злучених Державах під одним федеральним урядом показує, як повільно відбувається такий процес.

До трудностей треба зарахувати привилей великих держав, признаний їм у Чартері. Крім таких правничих трудностів є ще звичайні перешкоди, а теж різний спосіб думання людей у різних частинах світу. Спроба створити один світовий уряд тільки для однієї справи. невдалася. Був це плян контролі атомової сили у всіх державах світу, який відкинула Росія. Це вказує, що Росія під теперішню пору не згодиться на якийнебудь розвиток ідеї одного уряду. Значить, що прийшлось би творити світовий уряд без участи Росії — а це недоцільне.

Коли йдеться про теоретичне вирішення такої справи як світовий уряд, то над цим питанням замало було досі дискусії і замало є видрукуваних праць на ту тему. Тому і багато є неясностей, особливо, як думати про практичну розвязку.

Над однією такою справою йде тепер поважна дискусія, а саме над кількістю репрезентантів різних націй у світовому уряді чи парляменті. Коли взяти під увагу тільки саму кількість населення, то напр. Індія перевищила б усі інші країни, якщо виключити Росію. Отже шукається іншого ключа, а саме, комбінації населення, ступня культури, економічного добробуту і політичної зрілости. Серед теперішніх відносин нема як думати про здійснення ідеалу одного світового уряду.

*

Америка вже зробила поступ в розвитку думки творення світового уряду. У теперішньому Конґресі 22 сенаторів і 111 конґресменів підтримали резолюцію Обєднаних Федералістів Світу для створення обмеженої федерації для всіх націй. Появилася ще друга резолюція, а саме, щоб країни з Північно - Атлантійського Пакту зїхалися для обдумання федерації демократій. За цю резолюцію заявилися 21 сенаторів і 31 конґресменів. Є ще третя резолюція, за яку заявилися 19 сенаторів, щоб зреформувати Обєднані Держави в тому напрямі, щоб не було права вета, а щоб встановити контролю над зброєнням і покликати до життя світову поліцію.

М. Приходько (Торонто).

БУДЬМО НА СТОРОЖІ

Нещодавно, часописи всіх континентів принесли світові сензаційне повідомлення про атомову експльозію в СССР.

Від бігуна до бігуна, мовами всіх народів, переносилися на хвилях етеру трівожні повідомлення про нову загрозу світові. Вони нагадували те, вже майже забуте, що ще так недавно стрясло не тільки Гірошімою, а й цілим світом. Але хвилина сензації перейшла, як і колись після страшної події в Гірошімі; і світ знову видимо заспокоївся. Хіба може десь там, поза кулісами світової політики, про цю справу думають більше ніж ми знаємо. Так чи інакше, але є багато симптомів, які вказують, що світ західньої демократії є не досить настороженим до тої тотальної небезпеки, що як зловіща хмара горобиної ночі наростає й підіймається зі Сходу, з володінь червоного Тамерлана.

Ще зовсім недавно перед цим, в найповажніших часописах Нового Світу незаперечні журналістичні авторитети і „експерти" східної проблеми писали, що СССР може мати атомову бомбу не раніше як за 5 років.

То ще нічого, мовляв, що советскі шпигуни дістали атомову таємницю, від того до виробництва бомби дуже далеко — запевняли вони, ніби маючи намір присипляти увагу громадської думки. Більше того, шпигуни, що викрали ту таємницю для Москви, не дістали ніякі кари, якщо зважити можливі наслідки того злочину. Адже він може спричинити знищення сотень тисяч людей і цілих міст. А деякі з тих шпигунів уже навіть на волі! Добра наука для наступників!

Застосовуючи таке гуманне ставлення до тих, хто фактично працює для масового знищення свого народу і своєї держави, (з яких би мотивів те не робилося), не можна успішно поборювати шпигунства, і не можна в такому випадку дивуватися, якщо СССР дістане готові атомові бомби з Америки, а пізніше субмаринами чи в дипломатичних валізках привезе їх на знищення найважливіших індустріяльних центрів Америки чи Канади. В таких справах повинна бути виявлена рішуча і безкомпромісова постава уряду і не може бути дискусії в таких справах.

Західний світ не знає або не хоче вірити, що советський уряд ніколи не дискутує над асигнуваннями, призначеними для досягнення панування над світом. Ніколи ні словом не згадувала советська преса про те, що, приміром, комісар НКВД Л. Берія дістав майже 4 більйони (!) валютних рублів на шпигунські цілі за атомовою бомбою і Верховний Совет (советський парлямент) не тільки не дискутував над цією справою, а навіть не знав про неї.

Берії не тяжко оперувати зі своєю шпигунською сіткою в Америці або Канаді, де шпигуни почувають себе як риба в воді і часом, навіть після доказу найтяжчої провини, перебувають на волі, бо за них все хтось складає грошеву запоруку з фондів, власники яких очевидна річ, заінтересовані в тому, щоб шпигуни чи інші агенти п'ятої колони не мали прикростей в'язничного життя. Прикладів недалеко шукати — приміром організації, за запорукою якої втік Айслер, щоб далі провадити ворожу для Америки роботу, тепер дозволено знову, на грошевий заклад, групу засуджених комуністичних лідерів, які очевидно, зможуть тепер продовжувати свою діяльність. А чи сензаційна справа шпигуна Фукса, порученого А. Айнштайном, що видав Советам таємниці атомової й гідроґенної бомб, не є сигналом до того, що необхідно посилити пильність проти московської агентури і її симпатиків, які проникають часом на найбільш відповідальні державні пости і можуть вчинити там непоправну шкоду для всього народу?

Одночасно з тим, дивним є інертне ставлення урядів західних демократій до страйків велетенських розмірів, і саме в тих галузях промисловости, що від них залежить внутрішня і зовнішня міць держави.

Спробував би хтось лише подумати про страйк в СССР — країні „пролетарської" диктатури, де робітники насправді є жебраками, якщо порівняти їх до найбідніших робітників Америки чи Канади, і де вся промисловість належить „пролетаріятові".

Колишній уповноважений американського Ленд-Лізу — Гопкінс, в свій час, розмовляючи зі Сталіном, висловив припущення, що страйки в Америці можуть затримати доставку матеріялів Ленд-Лізу. — „А хіба ви не маєте поліції"? — різко звів брови Сталін. Він уже готовий був по своєму розправитися з ними. Та то ж під його владою робітник дістає рік в'язниці за 20 хвилин спізнення на працю, за законом від 1939 р.

Так, демократичний світ, здається, аж надто безпечний і нерішучий. Сьогодні знову деякі впливові люди починають його заспокоювати ліричними оповіданнями про можливість створення світового уряду, забуваючи про те, що Сталін — духовий учитель Гітлера — може погодитися на світовий уряд тільки під його власним керівництвом і ніякі переговори Трумана і Етлі чи Чорчила з Сталіном не можуть вигнати з нього манії неподільного панування над світом. На такі переговори Сталін може піти тільки для того, щоб приспати почуття небезпеки у партнерів, доки він буде готовий для удару, або для пропаганди своєї удаваної миролюбности. І дивно стає що ще й сьогодні В. Чорчил не втрачає віри у можливість домовитися зі Сталіном.

Доброю відповіддю на ту віру є заява президента Трумна про те, що Совети додержали лише одну з 40 умов з ЗДА. Не менш наївними треба вважати і припущення про те, що Советський Союз стоїть на грані внутрішнього перевороту. Ці заспокоюючі припущення зовсім нагадують недавні запевнення, що Совети матимуть атомову бомбу не раніше як за 5 років.

Для того, хто довший час прожив під комуністичним режимом, наївність такого припущення є незаперечною. Як можна організувати внутрішній переворот в таких умовах, де кожний крок людини особливо якої, [illegible] ним хистом, контролюється таємною поліцією. Недарма там людина боїться висловити найменше критичне зауваження про кремлівську політику не тільки приятелеві, а навіть часто у власній родині. Донощицтво вважається там героїчним вчинком, його культивують у школах, у громадах, його вихваляють в газетах, за нього навіть нагороджують орденами, як за справу „честі, доблесті і геройства"!

І не диво, що всі спроби організувати внутрішній переворот, навіть так обережно задумана у вузькому колі військових спроба Тухачевського — терпіли катастрофічний розгром, так як і інша спроба маршала Поворова.

(Докінчення на стор. 4-тій)

Таня Самчук.

КИЇВ ФІЛЬМУЄ

(Жмут споминів.)

Нас ось просять у інший бік, це ніяк не значить, що кожного з нас окремо. Ні. Нас всіх разом, гуртом, оптом, масою. Ми слухняно йдемо, перекочуємось, мов тирса в степу, з кута в кут — могутні хвилі талантів. Нас жінок віддлено, нам дають костюми — роба, льокони, мушка на білій щоці. Мені це навіть подобається, малий стрібок з СССР в буйну романтику сімнадцятого віку. З'являється бажання гри, бажання великого руху. Біжимо ще кудись і там кладуть нам цілі верстви румян та чорнил на обличчя. Це вже менш приємно, але сила акції перемогає всі неприємности.

Нарешті ми „готові" — залишається чекання. Це останнє не така проста справа. Перед нами і довкола нас добрих три сотні людей, цілий полк і все то сіра порція рекрути і зо всіма треба дати раду. Наші бідні адмінсітратори та костюмери дійсно гідні співчуття. А ми, що „готові", нам не сидиться. Не сидіти, а стрибати хочеться, ноги не ходять, а танцюють, а з другого боку починає бути аж надто тепло і ми все не певні, чи наша облудна краса не потече часом по наших обличчях барвистими потьоками вниз за комір.

. Приходить нарешті час, коли нас групами відвозять до Дніпра. Куди нас везуть остаточно, ми, розуміється, не знаємо. Це вже справжній карнавал. На хідниках на нас чекають сотні цікавих. Їдемо тягаровими автами по двадцять-тридцять нараз. Шум, викрики, регіт. На пристані ярмарок сімнадцятого століття — запорожські козаки, селяни, жиди, цигани, дівчата й молодиці, пані й панночки, пишні дами і блискучі леви сальонів у перуках та камзолах.

Наша група з технікума тримається по можливості разом, але ось до нас вриваються і „чужі". Ось за мною вже увивається маркіз у довгих льоконах з мереживом на шиї і блискучому камзолі. Маленька наша Мілка Крижанівська перетворилась в елеґантну покоївку і біля неї цілий рій гультіпак у барвистих одягах.

Нас везуть пароплавом на Слобідку. Там вже буде те справжнє фільмування. Не бачимо ні Дніправа, ні околиць, все то своє і знане. Вся наша увага скупчується отам в середині покладу, де всі ті наші великі. Там сам головний режисер, там його помічники, там оператор зі своїми чисельними апаратами, там всі ті справжні актори. А біля них цілі гори прожекторів, підвозних приладів, підсвітлювачів — куснів дикту, покритих срібним тоном. Ми нічого з того ще не бачили і нас все то шалено цікавить.

На Слобідці ще півкільометра мандру цілим карнавалом, а далі розміщаємось в ліску. Весь наш „народ" розташовується табором. Починається діло. Операторі розставляють апаратуру. Починається сцена з головним актором та п'ятьома вибраними з-поміж нас — дві жінки й трьох чоловіків.

Мене душить заздрість, бо я туди не попадаю. Зате мої вуха, мої очі і вся я там з ними. Вириваються оклики: ...в кадрі! ...не в кадрі! ...Праве світло сюди! ...дзеркало! ...ще! ...Ще ...го-то-во! ...фокус! ...фокус;... почали! — Зашуміли апарати, зарухались актори, хтось з них щось сказав. Стоп! Перший кадр знятий!

Розуміється, ніхто з нас не знає, що з того всього має вийти. Ніхто не знає ні сценарія, ні взагалі сюжету картини, але це ж нам так байдуже. То знають ті там. Всі ті уривки, кадри, сценки нічого нікому, крім режисерів, не говорять та й ми не намагаємося про це питати. Нам вистачає сам той рух, дія, весь той процес. В загальному ми знаємо, що зо всього того вийде картина і тоді вона все скаже.

Але що з того, коли на цей раз я тут зовсім зайва. Нашу малу групку ніхто нікуди не кличе і, здається, ніхто навіть нами не цікавиться. Навіть ті наші маркізи та ґультіпаки десь розвіялись. Режисер й оператори весь час бігали, вимахували руками, викрикували окремі слова, опісля сходились, сперечалися і, як наслідок, рішення: всі ми вертаємось назад до Києва.

Та на сьогодня того досить. Ми вимучені і голоді. Все таки як би не було, ми брали якусь участь у фільмовій роботі і я напружено вслухаюсь у саму себе: ну як? Цікаво тобі то все? Підеш далі тією дорогою? Так! Так! Так! Які тут ще можуть бути інші розмови!

І ось ми над вечір знов вертаємось зі сімнадцятого століття на вулицю сучасного Києва. Був то день перший.

Завтра те саме, що й вчора. Раннє вставання, поспішне одягнення, переображення в Будинку Піоніра. На цей раз нас ведуть до Маріїнського парку. Всі доріжки та алеї заповнились барвистою публікою. Режисери і оператори знов бігають і викрикують. Нас, цілу масу, женуть в одно місце, женуть в інше, кажуть робити рух. Зо всіх боків шумлять апарати, знов ті окремі слова і по часі готово.

Нас це ані трохи не вдовольняє. Ми все ще не окремі люди, а юрба. Ми зовсім не збираємось бути краплинкою у якомусь морі, або піщинкою в пустині. Ми хочемо діяти окремо і творчо, хочемо виявити і показати себе собі і світові. Але це, як видно, не від нас залежить. Зрештою, можливо, те наше ще перед нами.

Трохи більше мені, і п'ятьом моїм товаришкам, пощастило на „день третій". Нас більше не вдягають ні в роби, ні в льокони, а ми лишаємось лише скромними селянськими дівчатами. І везуть нас кудись зовсім інше. Ми їдемо до Голосієва — нас п'ять дівчат, режисер, оператор і все що потрібне до того. В Голосієві у парку знаходим озерце і тут розташовуємось.

Що будемо тут робити? Ми будемо тут лише купатися. Це буде картина повна поезії. Сільські дівчата купаються і то при місяці. І як такі, вони купаються в костюмах нашої прабабці Еви. Нас це всіх дещо бентежить, а особливо це бентежить мене. І не тому, що якраз так треба купатися, а тому, що перед тим я випила розгаряченою холодної води і застудила горло. Від цього я кашляла і навіть трохи захрипла.

(Дальше буде).

Товариство Українських Інженерів в Америці

(Інформативна стаття).

II.

Відбуті дня 17 грудня в Ню Йорку II Звичайні Загальні Збори Товариства Українських Інженерів в Америці, замикаючи першу регулярну каденцію діяльности Управа Т-ва, були наглядним доказом цього, що Т-во своїми досягненнями оправдало своє існування. Вже сама чисельна приявність членів на Зборах (42 на 82 зареєстрованих членів, розкинених по всій території ЗДА) вказувала на велике зацікавлення життям організації. Вичерпні звіти й річева дискусія дали вистачально повний образ життя Т-ва в усіх його ділянках. Не входячи точно в перебіг нарад, подамо тут декілька точок, що в них буде зацікавлений, поза членами Т-ва, теж і ширший український загал.

1) У секторі статутово-правного оформлення Т-во добилося по довгих і затяжних стараннях офіційного признання Американською Владою. Акт урядової реєстрації містить між іншими такі важні постанови: Ціллю Товариства є гуртувати всіх інженерів в ЗДА, так тут уроджених, як і прибулих з-поза Америки з метою взаємної допомоги та виміни думок на технічно-інженерські теми; Т-во має право публікувати технічно-наукові видання; Т-во може набувати й розпоряджати всяким майном, зв'язаним з виконуванням якогонебудь інженерського фаху; територія діяльности Т-ва обіймає цілі ЗДА при чому осідком централі є Ню Йорк.

Базуючись на постановах акту реєстрації, Статутова Комісія змодифікувала існуючий [illegible] напрямі, щоб в якнайбільшому обсягу використати надані урядовими чинниками права. Тому, що в деяких важних точках статуту, зокрема відносно організації реґіональних Відділів Т-ва, II Заг. Збори не виявили ще ясного становища, передбачується в недалекому часі скликання Надзвичайних Загальних Зборів для вирішення справи.

Це природна й зрозуміла річ, що в усіх осередках, де зібралося більше число інженерів заходить потреба творити самостійні гуртки, що несучи поміч членам та плекаючи товариське життя могли би краще задоволити місцеві потреби. Так наприклад в серпні минулого року повстало з місцевої ініціятиви згуртування українських інженерів у Филаделфії, очолене інж. З. Кохановським і зараз же заявило готовість увійти як Відділ в організаційну схему Товариства Українських Інженерів в Америці з його централею в Ню Йорку. Дальші відділи, як напр в Шікаго, Міннеаполісі і т.д. є в стадії творення.

2) Вважаючи, що справа приміщення українських інженерів на професійних становищах є не тільки моральним імперативом з точки погляду наших національних інтересів, але також підставою існування Т-ва й передумовою його розвитку, в цьому напрямі присвячено якнайбільше старання й заходів. Де кінчалися спроможности Т-ва як організації, там кожний член зокрема старався про придбання фахової праці для своїх колеґів через свої особисті зв'язки й знайомства. Справжній рекорд на цьому полі осягнув інж. М. Лепкалюк, що не тільки зумів заняти в одній з поважних американських інженерських фірм відповідальний пост, але й примістив там на становищах конструкторів ще 9-тьох українських інженерів. Як довідуємося, завдяки виробленій інженерами-українцями опінії добрих працівників і фахівців, можливости праці для дальшого числа наших інженерів в згаданій фірмі ще не вичерпані. Референтура Професійної Праці Т-ва, ведена інж. Лепкалюком збирала теж усі потрібні інформації про загальну господарську ситуацію в ЗДА і вигляди затруднення фахових сил в різних голузях промисловости та подавала зацікавленим потрібні вказівки. Не зважаючи на погіршення господарської конюнктури в ЗДА зріст затруднення українських інженерів на фаховій праці є значний: коли перед роком працювало у своїй професії тільки 3 з новоприбулих інженерів, теперішній стан показує число коло 40. Найкращі вигляди на працю дають ділянки: архітектура й будівництво, а теж радіотехніка, зокрема нова її ділянка — телевізія. Менші шанси мають машинобудівельні інженери. Хоч у різних федеральних і стейтових установах є вакантні місця для агрономів і лісовиків — не вдалося тут, за малими виїмками приміститися нашим фахівцям з уваги на вимогу, щоб кандидат був громадянином ЗДА.

Однією з можливих розв'язок для удоступлення фахової праці нашим інженерам є творення власних підприємств. Маючи в пам'яти добру традицію Кооперативи Інженерських Робіт КІР у Львові, Т-во Українських Інженерів розважає можливість заініціювання подібної установи на тутешньому терені. Реальною підставою до започаткування такого підприємства могло б бути одержання будівельних кредитів, що їх передбачують теперішні державні пляни розбудови мешкальних і фармерських осель. Передумовою для основування будівельної фірми є одержання стейтових інженерських ліцензій для тих, що хотіли б підприємство закладати. Т-во закликає своїх членів до роблення заходів в цьому напрямі і уділює потрібних інформацій зацікавленим.

3) По вислуханні звідомлень з діяльности Управи, що поза звітом Голови Т-ва містили ще реляції секретаря, скарбника, референтів секцій та голов комісій: Верифікаційної й Контрольної, II Звичайні Збори перевели вибір нових органів Т-ва. У висліді голосування Головою Т-ва на рік 1950 став інж. Мирослав Лепкалюк. В склад Управи ввійшли інженери: О. Балабанюк, Р. Баранський, Р. Левицький, В. Онишкевич, Р. Ткач, і П. Шох. Контрольну Комісію вибрано в складі інженерів: В. Богачевський, М. Колтунюк, М. Раковський.

4) Слід замітити, що у цілому перебігу II Звичайних Зборів понад усіми навіть внутрішно-технічними проблемами Т-ва панувало високе почуття громадської відповідальности й свідомість нероздільної лучби з боротьбою Українського Народу за належне йому місце в світі. Висловом цього було привітальне слово Предсідника Загальних Зборів інж. Богачевського, яке стверджувало, що приявність усіх зібраних є доказом тяглости змагань, започаткованих попередніми ґенераціями українських інженерів на приналежному їм відтинку. Нам дане є продовжувати боротьбу аж до переможного кінця. Волю скоординувати ці зусилля з загально-національними ціллями висловили теж схвалені Загальними Зборами резолюції, що їх наводимо тут в повному тексті:

I. Вітаємо Українську Національну Раду та її Виконний Орган як символ всеукраїнської духової соборности та крок вперед на шляху до здобуття Української Держави.

II. Клонимо голови в подиві для героїчних змагань Українського Народу з червоним московським окупантом і шлемо привіт для незломної Армії народу, що не здався, УПА.

III. Вітаємо Український Конґресовий Комітет як репрезентанта інтересів Українського Народу в ЗДА.

IV. Доцінюючи вагу інженерського стану в економічному житті модерної держави, звертаємось до всіх інженерів в широкому світі з закликом творити власні станові організації, що їх завершенням був би Світовий Союз Українських Інженерів.

(Кінець буде).

Р. Ткач.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З ювілею на народні цілі.

В неділю, 5 лютого українська прав. парафія при церкві св. Володимира на 14 вулиці обходила 30-річний ювілей священства свого духовного провідника, протоєрея о. Льва Весоловського, що є вже 15 років її настоятелем. В 10 годині собор православного українського духівництва з усіх частин України з двама протодияконами о. В. Коваленком і о. М. Поліщуком, вийшли на зустріч Високопреосв. Владики Іоана і супроводили його до престолу під мельодійні звуки архиерейського „Достойно є". У своєму словізверненні перед початком Літургії Владика з'ясував вагу і мету цього свята.

До урочистости й величавости відправи причинилося мистецьке виконання парафіяльним хором літургічних пісень в гармонізаціях українських музик-клясиків М. Леонтовича, К. Стеценка, А. Веделя, Д. Бортнянського. Церковна відправа закінчилася молебнем за здоров'я прот. о. Л. Весоловського.

Пополудні відбувся бенкет. Привітати Ювілята прибули вірні не тільки з Ню Йорку та його околиць, а й з багатьох віддалених місцевостей. З щирим братерським привітом прийшли на це свято вірні УАПЦ, що родом з усіх частин Соборної України, тому і висліди з цього ювілею мали загально національний характер і значення. Учасники ювілею склали теж свої посильні пожертви на національні українські цілі: на Національну Раду, на Український Конґресовий Комітет, ЗУАДК і на допомогу борцям за волю України. Крім того започатковано збірку на організацію притулку для безпомічних старих українців. Надхненником цих добрих ідей завжди був і є наш Шановний Ювілят. За всі ці добрі діла посивілу голову Його покритатиме під час відправ митра, якою нагородив його Владика Іоан, а струджені груди його прикрашатиме срібний хрест — подарунок Владики Мстислава.

До цього допису залучаю чек на $75 на згадані вище цілі.

Учасник.

ПІТСБУРҐ, ПА.

Праця Філії УККомітету.

Пітсбурзька Філія Українського Конґресового Комітету на чолі з молодим, енергійним головою п. Інж. Михайлом Комічаком, та при тісній співпраці відданих одиниць таких, як д-р Р. Криштальський, д-р А. Луцький та мґр. О. Кудрик, взялись солідно до праці над поширенням делегатур УКК в Пітсбурщині.

За короткий час, створено такі делегатури на „Нортсайд" і „Савтсайд", а за ініціятивою о. Васиня Дякова скликано громадську нараду до Українського Народного Дому в Мікізракс, щоб і в цій громаді заложити делегатуру УКК. Між приявними були сивоволосі наші батьки, їх сини та нові іміґранти.

Збори відкрив і ними проводив о. Дяків. Реферати виголошені вище вимінeними делегатами Філії УКК зробили глибоке враження, після чого розвинулась дискусія.

Надзвичайно діловий хід зборів дав у своюму кінцевому результаті такі позитивні наслідки, що до проводу делегатури для співпраці з філією УКК добровільно зголосились молоді тут роджені українці, що дуже замітне й похвальне, як п. Іван Качмар, п. Михайло Хаць, п. Микола Курилас. Зі старших вибрано п. В. Дякова і п. М. Гуриняка. Усі ці особи поведуть цілком певну гарну працю.

Провід Філії УКК має у своюму пляні вкрити цілу Пітсбурщину своїми делегатурами та в цей спосіб звязатись і тісно співпрацювати з цілим нашим Громадянством у справі реалізування тих ідей, які лягли в основу постанов IV. зїзду УКК та які мають на цілі приспішення визволення всім нам дорогої України.

У своїй праці провід філії УКК повинен присвятити окрему увагу і поробити всі підготовчі заходи у надходячих виборах, а зокрема подумати також над новою Українською Радіовою Програмою.

Щасти Боже у дальшій корисній праці.

В. П.

ПЕРЕД РІШЕННЯМ МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ В СПРАВІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Гаага, 2 березня. Міжнародна Палата Справедливости продовжує розглядати передане їй Об'єднаними Націями зажалення Злучених Держав проти совєтських сателітів: Мадярщини, Румунії і Болгарії за порушування гарантованих їхніми мировими договорами людських прав. Вчора виступив в цій справі від Злучених Держав Бенджамин В. Коген, бувший радник державного департаменту та дорадник президента Рузвелта. Він твердив, що майбутня доля Об'єднаних Націй, чартер яких він назвав „конституцією міжнародної спільноти", може залежати від того, чи й наскільки Міжнародна Палата Справедливости „потрапить сприяти респектові людських прав та домогтися ефективної процедури для мирного полагодження" непорозумінь в цій справі.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Ліга Американців Українського Походження в Шікаґо звертається до всіх нових емігрантів перебуваючих на рільних роботах (фармах) з проханням не приїздити без попереднього узгіднення з Управою Ліґи на Переселенчий Пункт в Шікаґо.

Всім тим, що приїдуть без попереднього узгіднення до Шікаґо, Ліґа буде змушена відмовити якоїнебудь допомоги.

Український Народний Союз

VIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗМІСТ В УКРАЇНСЬКІЙ ФОРМІ

Український Народний Союз, як уже згадувано в попередніх статтях на цьому місці, повстав в тому часі, коли не тільки в світі, але ще й в самій Україні тільки кристалізувалася та оформлювалася модерна українська нація, з українським змістом в українських формах. Це відноситься насамперед до Західної України, до Галичини та Закарпаття, звідки рекрутувалася головна маса першої української іміґрації в Америці та де сама назва Україна, українець, український тільки починала здобувати собі право громадянства. Розвиток під цим оглядом в Америці пішов чи не швидшим темпом, ніж в самих цих частинах України.

В попередніх статтях згадано, що Союз початково називався Руським Народним Союзом, як і всі, або майже всі тодішні організації в Західній Україні. Завдяки постійній освідомлюючій національно праці перших піонірів Союзу, ця назва переходила цілий ряд змін. Насамперед, вже на шостій конвенції Союзу в 1900 році, слово „Рошієн" в англійській назві організації заступлено словом „Літел Рошієн". За український зміст в українській формі Союзу велася довга і запекла боротьба, треба було вперто та великим вкладом труду і праці перемагати одну перешкоду за одною та цеголку за цеголкою добудовувати до того, що вкоротці мало стати „українською твердиною за морем", Українським Народним Союзом

Інтересно, що в цьому розвитку зміст був *випередив* форму. Відомо ж, що вже на першій і установчій конвенції Союзу, відспівано український національний гимн „Ще не вмерла Україна". Це вже в 1894 році! Теж все інше проходило під кутом, на ті часи навіть радикально-української свідомости, хоча і з величезними перешкодами з боку назадницько-консервативних рутенських, угро-руських та москофільських течій. Цей розвиток остаточно завершився, як на 13-тій конвенції, що відбулася в місті Бофало в 1914 році, назву Союзу змінено з Руський Народний Союз на Український Народний Союз. Деякі інтересні рішення і ухвали винесено теж на попередніх двох конвенціях, про які ще не було мови на цьому місці.

Одинадцята конвенція Союзу відбулася в Клівленд, Огайо, в днях від 20 до 23 вересня 1910 року. Конвенцією, в якій взяло участь вже 202 делегатів, проводив о. Л. Левицький, а секретарювали М. Поляк і П. Кирилюк. На цій конвенції вже був приявний почесний член і покровитель Союзу, епископ С. С. Ортинський, що був теж звичайним делегатом від одного зі союзових відділів. Зі звітів виходить, що в Союзі тоді було вже 14,430 дорослих членів та 1,761 дітей. Майно Союзу, разом зі „Свободою" виносило вже 100,388.96 долярів. Того самого року, в дні 12-го грудня, куплено для Союзу власний дім.

Ця конвенція, на бажання епископа Ортинського, рішила змінити назву Руський Народний Союз на Греко-католицький Руський Союз, думаючи таким чином притягнути закарпатців. Зміну ухвалено, але її не переведено, бо вона була незгідна зі статутом Союзу та з існуючими стейтовими законами. Проте, на цьому тлі дійшло до серіозного захитання організації, бо після конвенції з неї виступили 10 відділів, а 11 відділів роздвоїлися та почали акцію і аґітацію за створенням „Нового Союзу". У висліді цих подій опісля повстав Український Робітничий Союз.

На одинадцятій конвенції вибрано новий головний уряд, до екзекутиви якого увійшли: Дмитро Капітула — предсідник, Іван Мартон та Марія Черемшак — заст. предс., С. Ядловський і Т. Лабовський — секретарі та Олексій Шаршонь — касієр. Протягом чергового року кількість членів в Союзі, як це стверджено на *річному засіданні головного уряду* — зменшилася на 1,016 членів.

Дванадцята конвенція відбулася у Вилкс Бері, Па., від 9 до 14-го вересня 1912 року. Всіх делегатів було 229. Конвенцією проводив о. Д. Хом'як, а секретарювали А. Кріль та О. Шараварко. В звіті згадується, що на конвенції був приявний делеґат Рідної Школи зі старого краю, д-р Семен Демидчук. В часі цеї конвенції в Союзі було 14,917 членів та 140,530.87 дол. майна. До важливіших постанов цеї конвенції належить вибір „Просвітної Комісії", в склад якої увійшли: д-р В. Сіменович, п-ні Е. Струтинська, о. В. Балоґ, Д. Андрейко, д-р І. Копистянський, О. Горбаль та Ю. Павчак. На річному засіданні вибраного тоді екзекутивного комітету Союзу ухвалено виасиґнувати на цілі тої Комісії суму 2,000 долярів. Ця конвенція рішила, що в майбутньому редактора „Свободи" повинна вибирати конвенція та що редактор і завідатель „Свободи" повинні вважатися членами головного уряду УНСоюзу. Рішено приймати в члени Союзу всіх охочих, без огляду на їх релігійні переконання. Конвенція ухвалила виасиґнувати $2,500 на Рідну Школу в Галичині, $500 на освітні цілі для Карпатської України та по $500 на фонд ім. Січинського і о. М. Стефановича. До екзекутиви нового головного уряду були вибрані: Д. Капітула — предсідник, В. Сувак і Марія Білик — заст. предс., Михайло Угорчак і С. Ядловський — секретарі, Олексій Шаршонь — касієр. Завідателем „Свободи" вибрано А. Савку, а її редактором Осипа Стеткевича.

Тринадцята конвенція, про яку вже загадано на початку цих інформацій, відбулася в Бофало, в днях від 7 до 12 вересня 1914 року, отже вже під звуки стрілів першої світової війни в Европі. Ця конвенція є одною з найважливіших в історії Союзу не тільки тому, що на ній виразно означено теперішню назву Українського Народного Союзу, але головно з огляду на переведену реформу, яка після 20 років існування Союзу вперше поставила його на законнім та чисто бизнесовім шляху, як братську обезпеченеву організацію, створюючи цим базу для його дальшого розвитку. Основніше про цю реформу, її причини, цілі і наслідки — в черговій статті на цьому місці.

Між ухвалами тринадцятої конвенції подибується теж резолюцію, вислану до президента Злучених Держав, Вудрова Вилсона, та до амбасадорів Англії, Австрії, Німеччини, Франції і Росії в справі припинення світової війни та звільнення українського народу. Ухвалено $1,000 для створеної тоді Української Народної Ради в Америці та $500 на цілі Червоного Хреста Українського Рятункового Комітету у Відні. На річному засіданні вибраного тою конвенцією головного уряду, в екзекутиві якої були: Дмитро Капітула — предсідник, Іван Ваверчак і Марія Білик — заст. предс., М. Угорчак і С. Ядловський — секретарі та О. Шаршонь — касієр, рішено виасиґнувати $255 на цілі „Соймового Комітету" в Ню Йорку.

Зі звіту предсідника того ж уряду на річному засіданні в наступному, 1916 році, виявляється, що доповнена тринадцятою конвенцією УНСоюзу Українська Народна Рада зібрала на „Фонд Визволення України" $24,785.08, з чого $21,650 вислано на руки Юліяна Романчука у Відні, а решту на руки д-ра В. Охримовича для українців, засланих на Сибір. На фонд Січових Стрільців окремо зібрано суму 978.69 долярів.

БУДЬМО НА СТОРОЖІ

(Докінчення зі стор. 2).

Потенціяльні сили внутрішнього перевороту в країні, де за заявою президента Трумана є 16 мільйонів політичних в'язнів, є дуже великі, якщо взяти до уваги лише те, що кожен з тих в'язнів має пересічно 4 члени родини чи близьких приятелів, що також терплять переслідування, в тій чи іншій формі, через того в'язня. Я не говорю тут про цілу низку інших національних, економічних і політичних причин, що породжують масове незадоволення народів СССР. Але ті сили внутрішнього перевороту, зберігаючи своє фізичне існування, замасковуються лояльністю і вихваляннями московського ладу. Вони можуть зговоритися і спільно діяти проти комуністичної тиранії тільки підчас зовнішнього військового конфлікту, коли система поліційного контролю частково розорганізовується.

Парадоксально, але факт, що ідеологічні позиції Москви є фактично сильніші за кордоном, ніж на території СССР, де народ уже знає, якою є комуністична диктатура насправді. Ще й сьогодні за кордоном мільйони людей мають сентимент до Москви, бо знають про неї лише з джерел московської пропаганди. Але на жаль, західні демократії не вміють чи не хотять поставити опір цій шкідливій пропаганді і не вміють чи не хотять посилити своїх ідеологічних позицій на території СССР, якщо не приймати до уваги невдало зорганізованих радіопередач „Голосу Америки". А це зброя, якої СССР боїться не менше, ніж атомової бомби.

Непевне внутрішнє становище в СССР підтверджується й тим, що там відбуваються перманентні різнородні чистки. Але вони насправді не можуть призвести до масового внутрішнього конфлікту, як думають деякі демократичні журналісти. Чистки провадилися і провадяться в СССР весь час, кінчаються вони звичайно масовими депортаціями, але ніхто там не наважиться не тільки оборонити, а навіть прихильно заговорити про ті сотні тисяч, що з року в рік, в заґратованих ешелонах, відправляються на Сибір, майже на певну смерть.

На місце тих, що гинуть там, прибувають нові. І так діється по всіх країнах, де ступить московський чобіт, хоч багато є на світі людей, що не вірять цьому.

Коли чехам, приміром, біженці розповідали про життя в СССР, вони нетерпимо ставилися до тих оповідань, з кожним днем, чекаючи „братів русів". Лише деякі, більш поважні, говорили: „у нас такого не буде, бо ми вміємо добре господарювати і будемо робити на нашій землі так, як ми захочемо". І що сталося з тими великими приятелями „братів русів"?

Порядніші з них поїхали на каторжну працю на Сибір, а на верх випливло різне шумовиння, яке за командою московських комісарів і своїх зрадників народу, зруйнувало той славнозвісний добробут чехів, довело їх до злиднів. Так само було раніше на Україні і в інших країнах окупованих Москвою.

Чехи вже протверезилися від своєї оманливої любови до „русів", але запізно, — на них вже накладено добру московську вуздечку. Тисячі їх, ризикуючи життям, тікають на захід. Таке прояснення голів сталося у всіх країнах, куди прийшли „брати визволителі" зі своїми порядками, але на жаль запізно. Одному лише Тітові вдалося вискочити з московської пастки і то лише тому, що на території Югославії не було московських окупаційних військ.

І не треба сумніватися, що прийде незабаром час, коли чеські, мадярські, румунські, болгарські, китайські й інші комуністичні верховоди „визволених" Москвою народів підуть слідом тих, що їх вони сьогодні посилають на смерть чи каторгу, підуть слідами Дімітрова, Берута, Райка і інших.

Пригадую, як одна жінка селянського активіста на Україні, проводжаючи свого чоловіка, заарештованого в 1937 році, плакала перед НКВД-истами: „люди добрі, і що ж ви оце робите, та ж він сам у '30 році скручував куркулям руки дротом і відправляв їх на Сибір". Тисячі таких „активістів" дочекалися свого. А тепер ті „активісти" бунту, заради бунту дають про себе знати і в Америці та Канаді. Багато є тут навіть таких диваків, що маючи власні панські хати, фарми, авта й інше „буржуазне" майно чекають російських „братів", як чекали на них недавно чехи. Вони не знають, що в СССР дуже популярне гасло: „Клюб — мой дом, весь мір — моя родіна". Коли б знали, мабуть не дуже поспішали б проміняювати свої комфортабельні доми з електричними холодільниками і оксамитними кріслами на часто заплюваний підлогу клюбу. Але вони сподіваються, що тоді настане рай і невиданий добробут на землі. Так їм проповідують з Москви ті, що хотять взяти весь світ під свою команду, так, як його прагнув в свій час Гітлер. То нічого, що за пляном продукції на 1950 рік СССР матиме лише по 3 шкарпетки і по 2 фунти вовняної тканини на кожного. При постійній ситуації злиднів в СССР, московська пропаганда ніколи не задумувалася обіцювати рай тим, на чиї симпатії вона розраховує.

Користуючися майже необмеженими д е м о к р а тичними свободами і просто неймовірним для підсовєтської людини добробутом, тутешні симпатики Москви стараються посилити ту шкідливу і брехливу ілюзію про московський рай, вони готові вже сьогодні віддати свою країну і свій нарід в розпорядження Сталіна, щоб завтра вийти на вулиці з червоною зіркою. Тоді б вони мали нагоду скручувати руки дротом тим людям, що справді найбільше спричинилися до їхнього добробуту і відправляти їх на Аляску, щоб потім і самим поїхати слідом за ними.

Панування тої темної сили швидко приводить людей до втрати їхнього незалежного господарювання, дому, родини, церкви, до кількасотметрових черг біля крамниць — за хлібом і черевиками на гумових чи деревляних подошках. Мене, як і інших, що знають життя в СССР, часто непокоїть той факт, що населення Америки й Канади так безпечно наставлене до тої комуністичної небезпеки; воно не здає собі відчуту в її силі, в її злочинній методиці і в тому яке антинародне діло вона може зробити, якби тільки дістала нагоду верховодити.

Той хто бажає добра своїй країні і своєму народові не має права інертно ставитися до руїнницької діяльности комунізму московського і п'ятиколонного. Бо під привабливими гаслами про волю, добробут і братерство народів, комунізм приносить скрізь, де тільки переможе, — безконтрольний террор поліції, злидні й безапеляційну гегемонію Москви.

Сьогодні, з готовістю усміхненого лиса-Микити, Москва наводнює Америку й Канаду розкішно виданими календарями, альбомами, ілюстрованими журналами, де розповідається про раювання людей в СССР. Вона постачає сюди спеціяльно зроблені для закордону фільми, сотні тисяч грамофонових плит з піснями про радісне життя на 1/6 земної кулі, бо лиця з сонцяною усмішкою і солодкі пісні присипляють пильність. Але другою рукою, схованою в ведмежу рукавицю, вона скеровує свою п'яту колону на чорне діло руйнації держави і на поневолення народів. Вона тепер готує сотні мільйонів у Китаї на поневолення Азії і американського континенту.

Будьмо на сторожі! Серед нашого безтурботного і вільного життя не забуваймо, що в інтересах країни, яка стала нам новою батьківщиною, в інтересах всього народу її, ми повинні поборювати тих, що підготовляють московську неволю і на цьому континенті.

Ми, що мали щастя вирватися з-поза залізної куртини зобов'язані розповісти тут у нашій новій батьківщині те, що ми бачили там на власні очі і що переживали самі.

Ми не маємо морального права мовчати, про народовбивство, про могили в Вінниці, в Дарницькому лісі. Ми повинні правдиво розказати світові як насправді виглядає життя в СССР, що називає себе „батьківщиною трудящих усього світу".

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають стараннням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Герсі" до порду в Ню Йорку в дні 9-го березня:

Іващенко Іван, Августина, Віктор, Людмила, Ірина, Іван, Володимир; Кірш Ольга; Мурин Теодор, Марія, Іван, Анна, Агафія; Остапчук Петро, Анастазія, Ольга; Пащин Євген, Марія, Богдан, Зоряна; Пащак Антін; Поцілуйко Володимир; Варшона Володимир; Винярський Володимир, Анастазія, Софрон, Розалія, Стефанія; Заревич Микола, Мирон; Заяць Дмитро, Ернестина; Згута Андрій; Жуйко Іван, Анна, Лідія, Степан, Олександра; Голіят Гіларій, Євгенія, Люба; Алексюк Павло; Федорів Наталія; Матійкович Петро, Анна, Ольга; Попів Павло, Геновефа; Винник Іван, Софія, Лідія; Драгомирецький Іван, Марія, Михайло; Ганушевська Анна, Михайло; Гончаренко Віра, Ірина, Олена; Яблонскіс Бонавентуива, Олександра, Сігнітас; Яремчук Григорій; Кіналь Гіляріон, Юрій; Коліковська Розалія; Крижанівська Олександра; Кузьма Марія; Матюк Марія; Левицький Сепан; Левицький Олександер, Ольга; Мак Петро, Катерина; Семків Зеновій, Люба; Стасєвич Стефанія; Сушинський Карло, Гелена, Павло, Петро.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 10. березня, в годині 8. ввечір, в Січовій Салі при 18 Еве. Проситься довгуючих членів вирівняти свої вкладки і платити вкладки на зборах відділу. Рівнож проситься розібрати тікети на представлення, яке влаштовує відділ 18. березня, в суботу,—За уряд: О. Паньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 2. пополудні, в гали відділовій, 914 Френклін Еве. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо є важні справи до вирішення. — За уряд: І. Павловський, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 12. березня в годині 2. пополудні в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 12. березня, в год. 1. попол.,в парафіяльній гали св. О. Николая при Оклей і Райс ул. З огляду на важні справи просимо членів прийти на означений час. — Ксеня Плитяк, предс.; Петронеля Яворська, кас.; Іванка Подола, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 1:30 пополудні, в У. Д. Салі, 2376 Ґрейлінґ ул. Просимо членів прийти на ці збори. Новий фін. секретар є Nicholas Prychitko, 1984 Yemens St., Hamtramck 12, Mich. Tell.: To. 7-5645. — Т. Судомир, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Martin. Проситься громадно прийти на збори. Довгуючі члени коли не заплатять цего місяця, то за них не будеться висилати з Тов. каси. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Подаємо до відома членам і членицям Бр. св. Василія Великого, від. 161, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. березня, в годині 7. ввечір, у власній салі. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів явитись точно на означений час, бо є важні справи до вирішення. Звертається увагу довгуючим членам, щоби вирівнювали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Збори дальше будуть відбуватись як раньше у другу суботу по першім. — Уряд.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 2. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Чергові збори Тов. У. Н. Дому, від. 316, відбудуться в четвер, 9. березня, в годині 8. ввечір, в Тов. Домі, 831 Джозеф Еве. Проситься всіх членів і члениць прийти на означений час. — І. Свереда, гол.; В. Гавриляк, фін. секр.; П. Ковтун, кас.; В. Іванців, рек. секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19. лютого 1950 року помер у 35. році життя

ВАСИЛЬ ФЕДУН,

член Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союзу в Шікаґо, Ілл.

Покійний родився в Шікаґо. Осиротив 8-річного сина.

Похорон відбувся 23. лютого з української церкви св. Миколая. — В. Н. Й. Л.:

Т. Шпікула.

ПОШУКУВАННЯ

Григорій МИРКА (ур. 15.2.1902) та дружина **Настазія** (дочка Ів. Мирки) з села Пребиш, пов. Перемишль, пошукують шваґрову **Марію ЛАМАҐУ**, дочка Евдокії та Миколи **МИРКИ**, з села Мивни, пов. Бібрка, уроджена 1908 в Америці. Відомости слати: (20b) Braunschweig, Rosalie Kaserne, Block I, Room 64, Br. Zone, Germany.

МИКОЛУ ҐУДЗА та синів **ВАСИЛЯ і ЯРОСЛАВА ҐУДЗ**, що мали б жити в Шикаґо, розшукує

WASYL GUDZ
Clarence Divion (P. d. c.) France

Пошукую сестри та близьких кревних **ЙОСИПА ЗАДОРОЖНОГО** зі села Коржеличі, пов. Перемишляни, Галичина. та своякі і знайомих **МАРІЇ ЯНКІВ** (Мандаторову) зі села Добряничі, пов. Перемишляни, які виеміґрували до Америки в р. 1914 і 1934. Не можу подати їх імен зогляду, що давно виїхали і у восниому часі забулося їх адреси. Хто ще живе із цих кревних і рідних, хай зголоситься на адресу:

КАТЕРИНА ЛОЗИНСЬКА
349 Fulton St., Elizabeth, N. J.

ОЛІЙНИК СТЕФАН пошукує своїх вуйків Стефана, Кароля і Еміліяна **ВИШНІЦЬКИХ**, родом з м. Садоґура, пов. Чернівці, Буковина. Виїхали до ЗДА перед першою світ. війною. Хто знає про них, або вони самі, прошу зголоситись на адресу:

STEFAN OLIJNYK,
Woodbury Road, Woodbury, L.I., N.Y.

Пошукую рідного брата **ІВАНА ОРИСІКА**, родом з Камянки, пов. Сянік. Останньо замешкалий в Сяноці та літом 1944 р. вивезений до Німеччини. Також пошукую всіх своїх рідних, близьких та знайомих. Всі інші українські часописи на американському континенті та в Европі прошу передрукувати це оголошення. Писати до:

WASYL ORYSIK
1431 Kitchener St.
Vancouver, B. C., Canada.

ВАСИЛЬ КУЧЕРА пошукує свого сусіда **ПЕТРА ДЗИКОВСЬКОГО**, сина Стефана, зі села Майдан коло Боднарова, повіт Станиславів. Хто знає про него, або він сам, прошу зголоситись на адресу:

WASYL KUCHERA
419 Poplar St., Philadelphia 23, Pa.

Закордонні часописі прошу передрукувати.

ТАРЗАН, ч. 2294. Молат пробує втечи.

Коли Фил засмучений почав приготовляти страшний лік...

...Молат, зловлений у загороді, вдивлявся через браму на своїх поневолителів.

Ревучи зі злости, він і його товариші вилізли на стовп.

Коли вони перелазили через огорожу загороди...

...печерної породи сторожі д-ра Зі вхопили за коли, щоб бути на все готовими.